

Bài Ca Soi Sáng Tâm Hồi Nhớ

Đức Jigten Sumgon

Lời giới thiệu của Khenchen Konchog Gyaltzen Rinpoche:

Bài Ca Soi Sáng Tâm Hồi Nhớ là một bài đạo ca chứa đựng những hướng dẫn tâm linh. ‘Doha’ tiếng Phạn có nghĩa là một bài thơ giáo huấn [hay đạo ca]. Trong tiếng Anh [hay tiếng Việt], cho dù chúng ta sử dụng từ ngữ ‘bài ca,’ hay ‘bài hát’ nhưng chúng ta không nên nghĩ rằng đây là sáng tác của một ‘bài ca’ hiểu theo nghĩa thông thường. Những lời giáo huấn được trao truyền dưới hình thức một ‘bài ca’ đã hoá hiện ra từ trí tuệ viên mãn của chính người hát lên bài ca đó. Những bậc giác ngộ thường sử dụng những bài đạo ca như vậy vào đúng những thời điểm cần thiết.

Một ví dụ mà tôi muốn nêu lên ở đây là ‘Trăm Ngàn Bài Ca Của Milarepa.’ Lẽ dĩ nhiên, Milarepa không rảnh rang ngồi không trong động thất, vò đầu bứt tai suy nghĩ xem làm thế nào để có thể sáng tác ra được những bài ca ấy. Hoàn toàn không phải là như vậy. Ngài đã cất tiếng hát những lời giáo huấn đó vào đúng những thời điểm cần thiết mà thôi.

Đôi lúc, chúng ta vẫn thường tụng những bài thơ [kệ] này bằng một âm điệu đặc biệt, và do đó mà những bài kệ mang nhiều nét tương tự như những bài ca. Nhưng trong ngôn ngữ Tây Tạng, chúng tôi có hai danh từ khác nhau để chỉ những bài ca bình thường thế tục, khác với những bài ca khai mở trí tuệ.

Đức Jigten Sumgon là một hoá thân của ngài Long Thọ Bồ Tát (150-250 Công Nguyên). Ngài Long Thọ, bậc học giả vĩ đại nhất của Ấn Độ, đã xuất hiện trên thế gian này khoảng 700 năm sau khi đức Phật Thích Ca Mâu Ni nhập diệt. Chính đức Phật đã tiên đoán sự xuất hiện của ngài Long Thọ trong nhiều kinh điển và mật điển, báo trước cho biết rằng ngài Long Thọ sẽ là người có thể phục hồi lại hai truyền thống Đại Thừa và Kim Cang Thừa. Giống như lời tiên đoán của đức Phật, ngài Long Thọ đã chào đời, và trở thành một trong những vị thầy xuất sắc nhất trong lịch sử Phật giáo. Ngay cả cho đến bây giờ, tất cả các truyền thống khác nhau của đạo Phật cũng đều xem ngài là một nhân vật có tầm quyền.

Vào thế kỷ thứ 12 [tại Tây Tạng], ngài Long Thọ Bồ Tát quyết tâm trở lại chào đời. Hoá thân của ngài chính là đức Jigten Sumgon, vị tổ khai mở dòng truyền thừa Drikung Kagyu, là bậc thầy vĩ đại nhất vào thời đại đó. Sử sách có ghi chép lại rằng đức Jigten Sumgon đã đạt được Phật quả vào năm 35 tuổi. Đến năm 37 tuổi, đức Jigten Sumgon cho xây dựng tu viện đầu tiên tại Drikung Thil. Tại đây, đức Jigten Sumgon đã thu nhận rất đông đệ tử và truyền bá đạo pháp hết sức rộng rãi.

Câu chuyện về **Bài Ca Soi Sáng Tâm Hối Nhớ** được kể lại như sau. Thuở nọ, khi đức Jigten Sumgon đang an trú tại tu viện Drikung Thil, một hôm, ngài kêu gọi một số đệ tử tâm truyền của ngài vân tập tại một cánh đồng cỏ phía sau tu viện. Nhân dịp này, đức Jigten Sumgon tỏ ra rất hài lòng, vui vẻ khi thấy mọi người về hội tụ đông đủ. Sau nhiều cuộc thảo luận, đức Jigten Sumgon truyền lệnh cho các đệ tử phải thi triển thần lực -- một hình thức thẩm định những tiến triển về năng lực thiên định của họ. Tất cả mọi người đều đáp ứng được lệnh truyền của thầy, thi triển một số các pháp thần thông. Có người, vừa nghe xong lời yêu cầu của thầy, đã thần lực đi ngay đến xứ Ấn Độ, đem về dâng cúng lên thầy một thứ trái cây đặc biệt có diệu năng chữa lành bệnh tật. Một số đệ tử tự nâng cao mình lên khỏi mặt đất và xếp chân ngồi tọa thiền trong không trung giữa cánh đồng. Một số khác tự nhiên biến đi mất, để cho chiếc chuông và chiếc chùy kim cang của họ lơ lửng giữa không trung. Có nhiều người còn bay lui bay tới giữa bầu trời rộng. Ngay cả vị thị giả chuyên nấu ăn cho đức Jigten Sumgon, một vị sư già, cũng có thể treo chiếc muống dài [cái 'giá' hay cái 'môi'] và đồ lọc trà lên trên những tia nắng hoàng hôn.

Ai ai cũng có thể thi triển một số thần lực, ngoại trừ một người duy nhất, đó là Rinchen Drak. Rinchen Drak đã tỏ ra ngại ngùng, và cuối cùng, đột ngột lià đời vì tủi hổ khi nghĩ rằng mình đã không thi triển được thần lực theo lệnh truyền của thầy.

Khi người ta bắt đầu đem xẻ thi hài của Rinchen Drak ra để điều táng, thì không thể xẻ được. Con dao không thể nào đụng vào được thân thể cũng như không thể nào xẻ được tử thi ra. Đức Jigten Sumgon liền đặt mũi cây tích trượng của ngài ngay nơi luân xa tim của tử thi và cất tiếng hát. Ngài biết rõ chuyện gì xảy ra cho vị sư Rinchen Drak vào những giây phút sắp lià đời, và do đó, đã cất tiếng hát lên bài đạo ca sau đây...

Chánh Văn của Đức Jigten Sumgon:

Chí tâm đánh lễ đức Phagmo Drupa vinh hiển.
Rinchen Drak, con ta ơi, hãy lắng nghe cho rõ.
Ka!

Vào giây phút lià đời...
Mọi vọng động thế gian chỉ là điều giả trá --
Tám pháp thế gian chẳng khác chi sắc cầu vòng.
Nghĩ lại xem, con có đặt niềm tin vào những điều đó được không?

Khi con nhìn thấy đám đông bằng hữu phải chia li,
Bao thương yêu triu mến của quyến thuộc bạn bè chỉ là điều giả trá,
Những lời âu yếm tự đáy tim chẳng khác nào tiếng vọng --
Nghĩ lại xem, con có đặt niềm tin vào những điều đó được không?

Khi con nhìn thấy sự tăng trưởng và lụn tàn của thân tứ đại,
ảo tưởng về sức mạnh và tài năng chỉ là điều giả trá,
Đoá hoa xuân của tuổi trẻ --
Nghĩ lại xem, con có đặt niềm tin vào điều đó được không?

Của cải gom góp, được đem ra tiêu dùng, con thấy đó,
Những chất chiu đây tham đắm nhọc nhằn cũng là điều giả trá,
Thức ăn và tài sản chẳng khác chi giọt sương trên đầu ngọn cỏ --
Nghĩ lại xem, con có đặt niềm tin vào những điều đó được không?

Khi con nhìn thấy được khổ não của vòng sinh tử,
Thì hạnh phúc của chư thiên và con người chỉ là điều giả trá,
Niềm vui, nỗi khổ luân hồi -
Nghĩ lại xem, con có đặt niềm tin vào những điều đó được không?

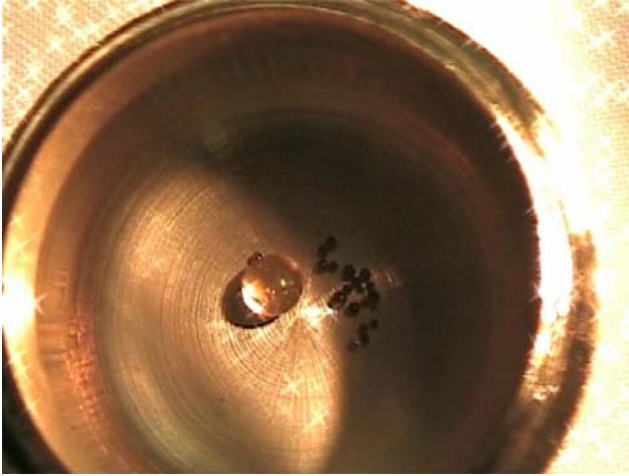
Đối với cội cây, đáng từ phụ, tâm Bồ Đề cao quý,
Tánh thiên vị của đám học trò chỉ là điều giả trá,
Bạn bè, những kẻ bất thiện, lầm lạc trong ảo tưởng --
Nghĩ lại xem, con có đặt niềm tin vào họ được không?

Khi con hiểu ra được rằng tất cả chúng sinh đều là cha mẹ,
Cỗ xe Thanh Văn -- con đường biệt giải thoát,
Nghĩ lại xem, con có đặt niềm tin vào điều đó được không?

Khi con đã hoàn toàn tin tưởng vào luật nhân quả,
Thì lời hướng dẫn 'không cần tinh tấn' chỉ là điều giả trá,
Sấm sét không mưa chỉ là một bầu trời trống rỗng --
Nghĩ lại xem, con có đặt niềm tin vào điều đó được không?

Đối với bậc đạo sư đã chứng đắc, tiềm tàng năng lực và ân điển,
Ma vương chường ngại và mọi lỗi lầm chỉ là điều giả trá,
Miệng soen soét những câu kinh cầu như một con vẹt --
Nghĩ lại xem, con có đặt niềm tin vào điều đó được không?

Khi con đã chứng ngộ được bản tâm,
Thì ba kỳ muôn ức vạn niên chỉ là điều giả trá,
Bánh xe ảo tưởng của chân lý nhuộm màu tương đối --
Nghĩ lại xem, con có đặt niềm tin vào điều đó được không?

Nơi bãi tha ma ‘Gom Tụ Ngọc Xá Lợi,’
Một mình quạnh quẽ, con ta ơi, con có buồn không?
Chẳng gì có thể tồn tại, tất cả đều phải hoại diệt,
Rinchen Drak ơi, đừng tham luyến nữa,
Nếu tâm con vẫn còn tham đắm,
Hãy chuyển hết tâm đó vào trái tim thầy !

Ngay sau đó, người ta xé được thi hài của Rinchen Drak ra, và bên trong thấy có vô vàn những viên ngọc xá lợi bé xíu đủ màu sắc. Nhiều đến nỗi phải dùng những chiếc chổi quét để có thể vun hết những viên ngọc đó lại...

Khenchen Konchog Gyalsten Rinpoche & Rick Finney chuyển từ Tạng-ngữ sang Anh-ngữ.
Tâm-Bảo-Đàn chuyển Việt-ngữ
17/5/2004